શ્રી શત્રુંજય - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

શત્રુંજય એકેડમી, શ્રી પદ્મપ્રભસ્વામી જૈન મંદિર, સ્ટેશન રોડ, ચાળીસગામ - ૪૨૪ ૧૦૧.

સમ્યગ્જ્ઞાન પ્રવેશિકા

Answer-Sheet

અભ્યાસક્રમ ક્રં :

◆◆◆ અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર ◆◆◆

એનરોલમેન્ટ નંબર

૧૦

ગામ ____________

વિદ્યાર્થીનું નામ ____________

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા

(૧)	સમ્યક્ત્વ
(૨)	પરોપકાર
(૩)	આવશ્યકતા
(૪)	નિગોદ
(૫)	જન્મ
(૬)	સાધુ
(૭)	છઠ્ઠુ
(૮)	સ્વયંમેવ
(૯)	અસત્ય
(૧૦)	યોગદાન
(૧૧)	મનોબળ
(૧૨)	ઉષ્ણ
(૧૩)	સંગમદેવ
(૧૪)	ખારૂ
(૧૫)	એકેન્દ્રિયો
(૧૬)	કરંભો
(૧૭)	ચૌવિહાર
(૧૮)	સુખભર્યા
(૧૯)	અતીર્થ
(૨૦)	અચિત્ત

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં

(૧)	ભરત
(૨)	ભવિત્યકાળ
(૩)	આંબો
(૪)	પચ્ચખાણ
(૫)	કુમારપાળ રાજા
(૬)	સૂર્ય-ચંદ્ર
(૭)	મરણ
(૮)	નિવિ
(૯)	આનંદઘનજી મહારાજ
(૧૦)	યોનિ
(૧૧)	પોલાસ
(૧૨)	સમ્યગ્દર્શન
(૧૩)	વિસંદણ
(૧૪)	ચંદનબાળા
(૧૫)	સિદ્ધગતિ
(૫)	માત્ર
(૬)	સ્થિતિ
(૭)	લોભ
(૮)	ચોયાસી
(૯)	સ્પર્શ
(૧૦)	ભાવથી
(૧૧)	ચારમાં
(૧૨)	તીર્થ
(૧૩)	પ્રત્યેક
(૧૪)	અનંત
(૧૫)	વચનો
(૧૬)	અનાગત
(૧૭)	૬૯
(૧૮)	સ્ત્રી
(૧૯)	નથી
(૨૦)	હૃદયમાં

પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ

(૧)	પુદ્ગલ
(૨)	સાગર
(૩)	જાણે
(૪)	જીવોની

પ્રશ્ન-૪ જોડકાં જોડો

(૧)	8	(૬)	1
(૨)	6	(૭)	5
(૩)	7	(૮)	4
(૪)	3	(૯)	9
(૫)	10	(૧૦)	૨

પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવાબ

(૧)	૯
(૨)	૪
(૩)	૨૦
(૪)	૯૭
(૫)	૧૦
(૬)	૧૫
(૭)	30
(૮)	૪૫૧૪
(૯)	૧૪
(૧૦)	૮

	પ્રશ્ન-૬ ✓ કે ×		પ્રશ્ન-૭ આ વાક્ય ક્યા પાને છે તે નંબર
(૧)	✓	(૧)	૨૪
(૨)	✓	(૨)	૪
(૩)	×	(૩)	૧૯
(૪)	✓	(૪)	૧૦
(૫)	×	(૫)	૧૭
(૬)	×	(૬)	૨૭
(૭)	✓	(૭)	૭
(૮)	×	(૮)	૧૩
(૯)	✓	(૯)	૧૮
(૧૦)	×	(૧૦)	૨૧

પ્રશ્ન ૧-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૨-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૩-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૪-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૫-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૬-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૭-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૮-મેળવેલ ગુણ	=	કુલ ગુણ

રીમાર્ક ____________ તપાસનારની સહી ____________

પ્રશ્ન-૮ તમારી ભાષા માં સમજાવો —

૧. જ્ઞાનનો અખૂટ ---- જ્યાં મોક્ષની રુચિ ત્યાં નવતત્ત્વનું જ્ઞાન, જ્યાં નવતત્ત્વનું જ્ઞાન ત્યાં તત્ત્વ શ્રદ્ધા - સ્વરૂપ સમ્યગ્દર્શન અને જ્યાં સમ્યગદર્શન ત્યાં મોક્ષની પાત્રતા અને યોગ્યતા. સમ્યક્ત્વ એ આત્માનો ગુણ છે જ્યારે જીવને નવતત્ત્વની જાણકારી મળે છે, સમજણ આવે છે. નવતત્ત્વ સાચા છે, એવી શ્રદ્ધા થાય છે ત્યારે આત્મામાં સમ્યગ દર્શન નો ગુણ પ્રગટ થાય છે. જીવ, અજીવ, પુણ્ય, પાપ, આશ્રવ, સંવર, બંધ, નિર્જરા, મોક્ષ -- આ નવતત્ત્વને જીવ જ્યારે જાણે સમજે છે ત્યારે સંપૂર્ણ વિશ્વના સ્વરૂપની અને મોક્ષમાર્ગની યથાર્થ જાણકારી એને પ્રાપ્ત થાય છે. હવે એને ક્યાંય જવાની જરૂર જણાતી નથી. જ્ઞાનનો અખૂટ ખજાનો અહિંજ એને મળી જાય છે. આ જ્ઞાન પ્રત્યેનું એનું બહુમાન પણ એટલું જ ઉત્કૃષ્ટ હોય છે. આવું જ્ઞાન .. આવી સમજણ .. આવી સુક્ષ્મતા બીજે ક્યાંય મળવી અસંભવિત છે. એવું જે સાધક જાણે છે એ સમ્યક્ત્વનો સ્વામી છે.

૨. લબ્ધલક્ષ્ય પુરુષો સુખે કરીને સઘળું ધર્મકર્તવ્ય જાણી શકે છે તે ડાહ્યો હોવાથી જલ્દી કેળવાય છે. વિદ્યાર્થી નો દૃષ્ટાંત — ભણવામાં હોશિયાર વિદ્યાર્થી સ્વપ્ન હતું ડૉક્ટર બનવાનું. જો બારમા ધોરણમાં ૯૮-૯૯ ટકા માર્ક્સ મળે તો જ સ્વપ્ન સાકાર થાય એમ હતું. વિદ્યાર્થીએ સંકલ્પ કરી લીધો બારમા માં ૯૮% માર્ક્સ મેળવવા જ છે. હવે એને ખાવા-પીવા માં રસ નથી, હરવા-ફરવામાં રસ નથી, સિનેમા-નાટક જોવાનું મન નથી. ટી.વી. વિડિયો ની તો વાત જ નથી. ક્રિકેટમેચ ની ધુન નથી, વર્લ્ડકપનો મોહ નથી. ઉંઘ અને આરામ પણ કરવા નથી, બસ એક જ ધુન લેસન-લેસન. દૈનિક ક્રિયાઓ બધી ચાલુ હોય પણ મનમાં અભ્યાસનું રટણ હોય. લક્ષ્ય એક જ ૯૮% લાવવા છે. અને એણે પોતાનું લક્ષ્ય પ્રાપ્ત કર્યો. બસ જે વાત બાહ્ય જીવન માટે છે એજ અભ્યંતર જીવન માટે પણ છે.

૩. વીરપ્રભુનો અભિગ્રહ — છદ્મસ્થ અવસ્થામાં પ્રભુવીર કૌશંબીનગરીમાં આવ્યા. ત્યાં શતાનિક રાજા હતો અને મૃગાવતી રાણી હતી. ત્યાં પ્રભુએ એવો અભિગ્રહ કર્યો કે — દ્રવ્યથી સૂપડાના ખૂણામાં રહેલા અડદ ના બાકુળા, ક્ષેત્રથી — વહોરાવનારનો એક પગ ઉંબરાની અંદર અને એક પગ બહાર હોય. કાળથી સર્વ ભિક્ષાચરો ભિક્ષા લઈ નિવૃત થયા હોય ત્યારે અને ભાવથી — વહોરાવનારી રાજપુત્રી હોય, દાસીપણાને પામેલી હોય, તેનું મસ્તક મુંડાવેલ હોય, પગમાં બેડી હોય, રૂદન કરતી હોય, અઠ્ઠમતપવાળી હોય એવી કુંવારી સ્ત્રી વહોરાવે તો જ વહોરવું નહીં તો ઉપવાસી રહેવું. પોષવદિ એકમે પ્રભુ કૌશંબીમાં આવ્યા તેજ દિવસે આવો આકરો અભિગ્રહ પ્રભુએ લીધો.

૪. પાપથી પાછા હટવા .. કર્મની નિર્જરા કરવા વિવિધ પ્રકારના તપ શાસ્ત્રકારોએ બતાવ્યા છે. પચ્ચખાણ વિનાનું તપ ફળદાયી નથી. અતિ અલ્પ ફળની પ્રાપ્તિ થાય છે માટે તપ સાથે પચ્ચખાણ અનિવાર્ય છે. પચ્ચખાણમાં આગારોની જયણા રાખી પચ્ચખાણ કરાય છે. કદાચિત તે આગારો પ્રમાણે થઈ જાય તો પણ પચ્ચખાણ ભાંગે નહીં (૧) ગુરુઅબ્ભુઠ્ઠાણેણં — જમવા બેઠા પછી ગુરુ (આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સાધુ) આવે તો તેમનો વિનય સાચવવાને માટે બે પગ ઠામે રાખી ઉઠવું. (૨) સસિત્થેણવા: સિત્થ સહિત તે અન્નાદિ દાણાના સ્વાદ વિનાનું ધોવણ તથા હાથરાદિનું ધોવણ તેને ગાળી ને પીએ તો પચ્ચખાણ ભંગ ન જાય.

૫. અનાહાર પદાર્થો — લીંબડાના પાંચ અંગ (મૂળ, છાલ, પત્ર, ફળ અને ફૂલ) ગૌમૂત્ર, ગળો, કડુ, કરિયાતો, અતિવિષ, સુખડ, રાખ, હળદર, રોહિણી, ઉપલેટ, વજ, ત્રિફળા, ધમાસો, નાહી, આસંધ, રિંગણી એળિયા, ગુગળ, બોરિબમૂળ, બદરી કંથેરીમૂળ, કેરડામૂળ, પુંઆડ, આછી, મજીઠ, બોલબીઓ, કુંઆરી ચિત્રો ~~કંદર~~ કંદરૂ, તમાકુ આદિ અનિષ્ટ સ્વાદવાળી વસ્તુઓ, તથા સ્વાદ વિના રોગાદિકને કારણે ચતુર્વિધ આહારાદિક કલ્પે, અજીર્ણ ઈત્યાદિ વિષે પણ એમજ સમજવું એટલે કે તે ખાતાં જીવને